

SAKSFRAMLEGG

Arkivsaksnr.: 17/3306-4

Arkiv: 145

Årsbudsjet 2018 - Handlingsprogram 2018-2021 til offentlig høring**Forslag til vedtak:**

1. Formannskapet sender forslag til årsbudsjett 2018, Handlingsprogram 2018-2021 og betalingsreglement for 2018 på høring. Høringsfrist settes til 8. november 2017.
2. Driftsbudsjettet for 2017 foreslås som vist i hovedoversikt 1B og 1A med en netto totalramme til drift på 1.486,9 mill. kroner, netto avsetninger 38,5 mill. kroner og et resultat lik 0 kroner. Netto driftsresultat 2018 budsjetteres med 34 mill. kroner. Budsjettet er bindende på rammeområdenivå jfr. budsjettoversikt 1B. Rammene gis som netto utgiftsramme i tråd med kommunens økonomireglement (dvs. etter fradrag av de inntekter som er direkte henførbare til formålet).

Budsjettskjema 1B - Driftsbudsjettet*Beløp i 1000*

	Regnskap 2016	Rev. bud. 2017	2018	Økonomiplan 2019	2020	2021
Folkevalgte og revisjon	8 874	9 917	10 307	10 307	10 307	10 307
Administrasjon og fellestjenester	103 939	96 316	103 639	104 188	102 824	103 774
Barnehage	181 426	185 393	179 249	179 249	179 249	179 249
Grunnskole	284 330	285 178	293 853	293 423	292 980	292 537
Spesielle tiltak barn og unge	139 170	161 499	155 622	155 622	155 622	155 622
Kulturtjenesten	24 322	27 308	28 405	27 879	27 700	27 215
Helse og omsorg	644 188	593 196	608 619	608 119	601 469	601 569
Samfunn	140 769	107 210	105 561	113 608	72 101	72 192
Avsetninger, overføringer	-68 283	-6 695	1 614	1 614	1 614	1 614
Skatt og rammetilskudd	-52 558	0	0	0	0	0
Finans	52 289	0	0	0	0	0
Til fordeling drift (fra budsjettskjema 1A)	1 458 466	1 459 322	1 486 869	1 494 010	1 443 867	1 444 080

3. Det avsettes 38,5 mill. kroner til disposisjonsfond i 2018.

Budsjettskjema 1A - Driftsbudsjettet

Beløp i 1000

	Regnskap 2016	Rev. bud. 2017	2018	Økonomiplan 2019	2020	2021
Frie disponible inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-741 382	-739 000	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000
Ordinært rammetilskudd	-724 237	-756 365	-756 000	-775 400	-777 100	-777 600
Skatt på eiendom	-54 234	-54 200	-54 200	-65 200	-65 200	-65 200
Andre generelle statstilskudd	-23 446	-25 380	-22 812	-22 678	-22 544	-22 405
Sum frie disponible inntekter	-1 543 298	-1 574 945	-1 633 012	-1 663 278	-1 664 844	-1 665 205
Finansinntekter/-utgifter						
Renteinntekter og utbytte	-26 026	-24 757	-25 757	-25 957	-26 157	-26 157
Gevinst finansielle instrumenter	-5 689	-5 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	30 442	40 500	44 200	55 100	61 900	66 200
Tap finansielle instrumenter	8	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	53 152	70 449	95 800	117 100	126 700	132 300
Mottatte avdrag på utlån	-1 080	-773	-650	-650	-650	-650
Finansinntekter/-utgifter	50 806	80 419	107 593	139 593	155 793	165 693
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Til ubundne avsetninger	68 561	85 934	38 550	29 675	65 184	55 432
Bruk av tidl. års regn.messige mindreforbruk	-36 361	-52 179	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	32 200	33 755	38 550	29 675	65 184	55 432
Overført til investering						
Overført til investering	1 827	1 450	0	0	0	0
Til fordeling drift	-1 458 466	-1 459 321	-1 486 870	-1 494 011	-1 443 867	-1 444 080
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 458 466	1 459 322	1 486 869	1 494 010	1 443 867	1 444 080
Merforbruk/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

4. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetttrammene ned til den enkelte virksomhet i henhold til den administrative lederstruktur.
5. Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsatt reguleringspremie til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) til de enkelte virksomheter når premien er endelig kjent.
6. Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsatte midler til lønnsvekst, inntil 22 mill. kroner, til de enkelte virksomheter når resultat av lønnsforhandlinger 2018 er kjent.
7. Investeringsbudsjettet foreslås med en brutto investeringsutgift på 743,2 mill. kroner, fordelt med 521,4 mill. kroner på ikke-rentable investeringer og 221,8 mill. kroner på rentable investeringer for 2018. Investeringsbudsjettet er bindende på investeringsprosjekt med planlagt finansiering, jfr. oversikt over investeringer (side 15 i Handlingsprogram 2018-2021) og finansiering (side 11 i Handlingsprogram 2018-2021).
8. For finansiering av investeringsbudsjettet 2018 foreslås følgende låneopptak:
 - Låneopptak investeringer inntil 678,2 mill. kroner, herav kr. 221,8 mill. kroner til rentable investeringer.
 - Avdragstid vurderes på bakgrunn av kommunestyrets vedtak vedrørende avdrag på lån, dog slik at krav om minimumsavdrag oppfylles.
 - Serielån
 - Rådmannen gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere øvrige lånevilkår.

9. Låneopptak til videre utlån (startlån) inntil 35,0 mill. kroner. Långiver: Husbanken. Rådmannen gis fullmakt til å akseptere øvrige lånevilkår.
10. Trekkrettighet på kommunens driftskonto reduseres fra 100 mill. kroner til 50 mill. kroner i 2018.
11. Skatt på formue og inntekt utskrives med 11,8 %
12. Eiendomsskatt fastsettes som i 2017

Sammendrag

Innledning / bakgrunn

Kommunestyret skal en gang i året vedta et handlingsprogram som skal omfatte de fire neste årene. Handlingsprogrammet skal synliggjøre økonomiske konsekvenser de etterfølgende år av tiltak i årsbudsjettet og gi uttrykk for kommunens mål og strategier de nærmeste årene basert på kommuneplanens langsiktige del.

Årsbudsjettet er første år i handlingsprogrammet og er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret.

Balanse i økonomien er en viktig forutsetning for et godt kommunalt tjenestetilbud over tid. Det bør også være en målsetting å bygge opp fondsreserver for å møte fremtidige behov og bygge opp egenkapital til investeringer.

Rådmannen har ansvar for å fremme forslag til årsbudsjett og handlingsprogram.

Formannskapet har ansvar for å innstille til kommunestyret. Innstillingen skal legges ut til alminnelig ettersyn tidlig nok til at allmennheten får anledning til reelt å vurdere de fremsatte forslag og senest 14 dager før innstillingen behandles av kommunestyret. Det er kommunestyret selv som vedtar årsbudsjett og vedtaket skal fattes innen utgangen av året.

Beskrivelse av saken

Grunnlaget for arbeidet med handlingsprogrammet er gjeldende kommuneplan, sist vedtatt handlingsprogram, handlingsplaner/fagplaner, lokale vedtak/føringer og sentrale føringer gjennom statsbudsjettet.

Rådmannen presenterte og fremla forslag til budsjett 2018 og Handlingsprogram 2018- 2021 for formannskapet i møte 26.09.2017.

Det foreslås endringer i kommunens betalingssatser. I høringsprosessen foreslår rådmannen at forslag til betalingsreglement for 2018 legges ut sammen med høringsdokumentet.

Formannskapet vedtar innstilling til høring i budsjettsaken 24.10.2017. Budsjett- og handlingsprogram skal deretter legges ut til offentlig høring og partibehandling i perioden 25.10. – 08.11.2017. Endelig behandling i formannskapet 21.11.2017 med innstilling til kommunestyret. Kommunestyret behandler budsjett og handlingsprogram 30.11.2017.

Økonomiske forhold

Årsbudsjettet er en bindende økonomisk plan for hele kommunens tjenestelevering. Skjer det endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for kommunens inntekter eller utgifter skal det foretas nødvendige endringer i budsjettet.

Behov for informasjon og høringer

Innstillingen til økonomiplan/ årsbudsjett, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles av kommunestyret. Dette gjelder likevel ikke ved innstilling som gjelder endringer i økonomiplanen/ årsbudsjettet.

Rådmannens vurdering

Mer enn 2,2 milliarder kroner vil forvaltes av Ringerike kommune i 2018. Rådmannens forslag til budsjett og handlingsprogram bygger videre på de planer som er lagt og de føringer som er gitt fra kommunestyret de siste årene. Vi holder stø kurs og bygger infrastruktur og kompetanse.

Satsing på forebygging, spesielt blant barn og unge, videreføres med å kunne tilby barnehageplasser fortløpende til de som ønsker det. Barnevern og PP-tjenesten prioriteres, og det er et økt fokus på å bedre kvaliteten i Ringeriksskolen for gi elevene et godt grunnlag videre i livet.

Kommunen fortsetter å ta en aktiv rolle som aktør i samfunns- og næringsutvikling.

Rådmannen foreslår å opprette en utviklings-og strategiavdeling i rådmannens stab, øker kapasiteten innenfor plan og ferdigstiller prosjekter i planperioden for å klargjøre kommunen for den veksten som er ønsket. Prosjekter som vil gi arbeidsplasser på kort og lang sikt er spesielt interessante å være en del av.

Rådmannens forslag gjennomfører en ekspansiv, men forsvarlig, investeringsprofil.

Investeringene er nødvendig for å kunne effektivisere og øke kvaliteten i tjenestene, og for å unngå å måtte gjøre store og uventede grep i driftsbudsjettene i årene som kommer benytter kommunen rentebinding på store deler av lånene på et lavt rentenivå som vi nå kan utnytte.

I budsjett 2018 legges det til rette for noe avsetning til disposisjonsfond for å styrke kommunens arbeidskapital i tiden fremover. Dette er i tråd med politiske føringer som tidligere er gitt.

Vedlegg

1. Handlingsprogram 2018- 2021, budsjett 2018 (rådmannens forslag)
2. Betalingsreglement 2018 (rådmannens forslag)

Ringerike kommune, 09.10.2017

Tore Isaksen
rådmann

leder: Gyrid Løvli

saksbehandler: Gyrid Løvli